

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

Maj 2023

**Rigsrevisionens notat om
beretning om**

Skatteministeriets it-beredskab

Opfølgning i sagen om Skatteministeriets it-beredskab (beretning nr. 20/2020)

8. maj 2023

RN 1110/23

1. Rigsrevisionen følger i dette notat op på sagen om Skatteministeriets it-beredskab, som blev indledt med en beretning i 2021. Vi har tidligere behandlet sagen i notat til Statsrevisorerne af 9. december 2021.

2. Beretningen handlede om Skatteministeriets it-beredskab for nogle af ministeriets kritiske forretningsprocesser. Beretningen viste, at ministeriet generelt havde et utilfredsstillende it-beredskab. Ministeriet havde således ikke overblik over it-beredskabet for en stor del af ministeriets samfunds- og/eller forretningskritiske it-systemer (herefter kritiske systemer). Beretningen viste desuden, at der manglede beredskabsplaner i form af såkaldte indsats- og nødplaner for en del af de it-systemer, som blev gennemgået i beretningen. Yderligere viste beretningen, at der var mangler i forbindelse med koordineringen af it-beredskabet. Undersøgelsen viste også, at ministeriet i overvejende grad havde implementeret tilfredsstillende reetableringsplaner.

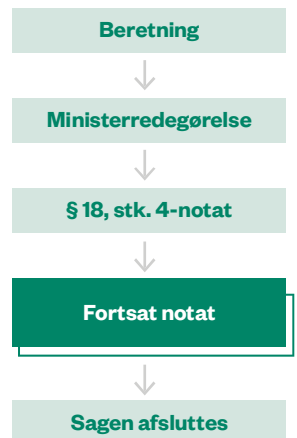
Konklusion

Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Skatteministeriet har opdateret listen over kritiske it-systemer i ministeriets koncern. Rigsrevisionen konstaterer, at Skatteministeriet er i gang med at afdække, i hvilket omfang der foreligger it-beredskabsplaner for alle ministeriets kritiske it-systemer. Afdækningen sker i prioriteret rækkefølge, så de mest kritiske systemer vurderes først. Ministeriet forventer at afslutte afdækningen i 2024. Det er Rigsrevisionen vurdering, at det er vigtigt, at Skatteministeriet sikrer fremdriften i dette arbejde.

Rigsrevisionen konstaterer, at Skatteministeriet mangler at implementere nødplaner for ét ud af de 9 it-systemer, som Rigsrevisionen undersøgte i beretningen. Derudover er nødplanen for et andet it-system kun delvist dækkende. Rigsrevisionen konstaterer endvidere, at ministeriet ikke vil udarbejde eller implementere indsatsplaner, da ministeriet vurderer, at de væsentligste dele af indsatsplanen allerede er indeholdt i henholdsvis reetablerings- og nødplanerne.

Rigsrevisionen konstaterer, at Skatteministeriet har fastlagt, hvem der har ansvaret for at koordinere arbejdet med it-beredskabet for kritiske forretningsprocesser på tværs af ministerområdet. Derudover har ministeriet udarbejdet en liste over den prioriterede rækkefølge for reetablering af samfundskritiske it-systemer og kritisk infrastruktur.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

Rigsrevisionen konstaterer, at ministeriet arbejder med at afdække, hvor lang tid det maksimalt må tage at reetablere it-systemerne efter et nedbrud, og hvor stort et datatab man kan acceptere. Ministeriet arbejder ligeledes på at kortlægge, om det svarer til den reetableringstid og det datatab, som faktisk kan accepteres i forbindelse med reetablering. Kortlægningen vil ske, i takt med at systemerne risikovurderes. Rigsrevisionen konstaterer også, at ministeriet som et led i risikovurderingerne vil kortlægge afhængighederne mellem de forskellige it-systemer.

Rigsrevisionen vil derfor fortsat følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne om:

- Skatteministeriets arbejde med at skabe overblik over det eksisterende it-beredskab for ministeriets kritiske it-systemer
- Skatteministeriets implementering af nødplaner for de resterende it-systemer
- Skatteministeriets arbejde med at koordinere kravene til maksimal reetableringstid og maksimalt datatab samt koordinering vedrørende systemafhængigheder.

I. Baggrund

3. Rigsrevisionen afgav i september 2021 en beretning om Skatteministeriets it-beredskab. Skatteministeriet er afhængig af en lang række it-systemer, for at ministeriet kan varetage sine opgaver med at opkræve og inddrive skatter og afgifter samt refundere moms mv.

4. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, fandt de Skatteministeriets it-beredskab for kritiske forretningsprocesser utilfredsstillende og utilstrækkeligt. Det utilstrækkelige it-beredskab kan medføre, at it-nedbrud og datatab kan blive mere omfattende med risiko for, at staten ikke kan opkræve skatter og afgifter, tilbagebetale tilgodehavender eller udbetale løn, SU, sociale ydelser, pension mv. til borgere og virksomheder.

5. På baggrund af beretningen og Statsrevisorernes bemærkninger har vi fulgt op på følgende punkter:

Et opfølgningspunkt afsluttes, når Statsrevisorerne på baggrund af indstilling fra Rigsrevisionen vurderer, at myndighedernes initiativer er tilfredsstillende.

Opfølgningspunkt	Status
1. Skatteministeriets arbejde med at skabe overblik over det eksisterende it-beredskab for kritiske it-systemer.	Behandles i dette notat.
2. Skatteministeriets implementering af nødplaner og indsatsplaner.	Behandles i dette notat.
3. Skatteministeriets arbejde med at koordinere it-beredskabet på tværs af ministeriets it-systemer.	Behandles i dette notat.

6. Vi redegør i dette notat for resultaterne af opfølgningen på ovenstående punkter.

Hele sagen og dens dokumenter kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

7. Bilag 1 viser Folketingets behandling af beretningen.

II. Skatteministeriets initiativer

8. Vi gennemgår i det følgende Skatteministeriets initiativer i forhold til opfølgningspunkterne. Dette sker med henblik på at vurdere, om ministeriets initiativer adresserer den kritik, der fremgår af Statsrevisorernes bemærkninger og Rigsrevisionens beretning. Gennemgangen er baseret på redegørelser, opgørelser og dokumentation fra Skatteministeriet, Skattestyrelsen samt Udviklings- og Forenklingsstyrelsen.

Overblik over det eksisterende it-beredskab

9. Statsrevisorerne bemærkede, at Skatteministeriet kun havde kortlagt it-beredskabet for 7 ud af ministeriets ca. 230 it-systemer, hvoraf 45 blev vurderet som kritiske for ministeriets opgaveløsning.

10. Skatteministeriet har oplyst, at ministeriet i september 2022 har opdateret sin liste over kritiske it-systemer. Listen består nu af i alt 61 it-systemer. Antallet af kritiske it-systemer er således udvidet fra de 45 it-systemer, som var det antal kritiske it-systemer, der fremgik af beretningen. Ministeriet har oplyst, at det er ministeriets intention, at listen over kritiske it-systemer skal opdateres årligt.

11. For at kortlægge it-beredskabet har Skatteministeriet i 3. kvartal 2022 indarbejdet nogle spørgsmål til it-beredskabet i ministeriets skabelon for risikovurderinger af it-systemer. I forbindelse med risikovurdering af it-systemerne skal det bl.a. angives:

- om der er implementeret en reetableringsplan for it-systemet
- om der er implementeret én eller flere nødplaner for de tilhørende forretningsprocesser, som it-systemet understøtter
- hvor ofte reetableringsplanen og nødplanerne testes.

12. Spørgsmålene vedrørende it-beredskabsplaner vil blive afdækket i forbindelse med risikovurderingerne af Skatteministeriets kritiske it-systemer, som gennemføres i 2023-2024. Rigsrevisionens gennemgang viser, at risikovurderingerne gennemføres i prioriteret rækkefølge, så de mest kritiske systemer vurderes først. Ministeriet vurderer, at der med risikovurderingerne kan dannes et samlet overblik over status på beredskabsplanerne for ministeriets kritiske it-systemer. Ministeriet har oplyst, at spørgsmålene også anvendes i forbindelse med risikovurderinger af nye it-systemer, herunder ved udbud, genudbud og udvikling.

13. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Skatteministeriet har opdateret listen over kritiske it-systemer i ministeriets koncern. Rigsrevisionen konstaterer, at ministeriet er i gang med at afdække, i hvilket omfang der foreligger it-beredskabsplaner for alle ministeriets kritiske it-systemer. Ministeriet har dog endnu ikke afsluttet afdækningen. Rigsrevisionen vil derfor fortsat følge ministeriets arbejde med at skabe et samlet overblik over det eksisterende it-beredskab for ministeriets kritiske it-systemer.

Indsatsplaner

En indsatsplan er en plan for den interne krisestyring i Skatteministeriet i en it-beredskabssituation. Planen dækker bl.a., hvordan der skal kommunikeres til interne og eksterne aktører. I andre myndigheder kan en sådan plan også omtales som en krisestyringsplan.

Implementering af nødplaner og indsatsplaner

14. Statsrevisorerne bemærkede, at Skatteministeriet ikke havde indsatsplaner for den interne krisestyring for 8 af de 9 undersøgte it-systemer. Statsrevisorerne hæftede sig endvidere ved, at Skatteministeriet kun havde udarbejdet én nødplan på hele Skatteforvaltningens område.

15. Skatteministeren bemærkede i sin redegørelse til beretningen, at det var ministerens opfattelse, at nedbrud og kriser kunne håndteres via Skatteministeriets eksisterende processer og planer. Ministeren var dog enig i, at reetableringsplaner, nødplaner og indsatsplaner også skulle implementeres for at sikre fuldstændigheden i it-beredskabet.

Skatteministeren oplyste også, at Skatteministeriet havde igangsat en implementeringsplan for det videre arbejde med it-beredskabet, og at Udviklings- og Forenklingstyrelsen herunder havde igangsat et arbejde i samarbejde med Skattestyrelsen om i første omgang at implementere nødplaner.

16. Tabel 1 viser, hvilke af de 9 it-systemer, inkl. undersystemer, som Rigsrevisionen undersøgte i beretningen, der er implementeret nødplaner for, dvs. planer for, hvordan Skatteministeriet håndterer og viderefører de opgaver og forretningsprocesser, som påvirkes i en beredskabssituation.

Tabel 1

It-systemer, der er implementeret nødplaner for

DXC Mainframe og SAP Classic

DXC Mainframe og SAP Classic er begge hovedsystemer. Under de 2 hovedsystemer er der en række underliggende it-systemer.

Hovedsystem/it-system	Nødplan implementeret
DXC Mainframe	Ja
SAP Classic	Ja
Skattekontoen	Ja
NTSE	Delvist, da den endnu ikke dækker alle relevante forretningsprocesser
eIndkomst	Ja
SKAT Ligning	Ja
DCS	Nej
AD	Ikke relevant, da der er tale om kritisk infrastruktur
FTPS-Gateway	Ikke relevant, da der er tale om kritisk infrastruktur

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af Skatteministeriets redegørelse.

Det fremgår af tabel 1, at Skatteministeriet endnu ikke har udarbejdet en nødplan for DCS, samtidig med at nødplanen for NTSE endnu ikke dækker alle relevante forretningsprocesser.

17. Skatteministeriet har oplyst, at der ikke er udarbejdet eller implementeret nogen indsatsplaner. Det skyldes, at ministeriet har vurderet, at der er et overlap mellem nødplaner, reetableringsplaner og indsatsplaner. Ministeriet har vurderet, at de væsentligste dele af indsatsplanen allerede er indeholdt i henholdsvis reetablerings- og nødplanerne. Rigsrevisionen har gennemgået udvalgte planer og kan på den baggrund konstatere, at de væsentligste dele af indsatsplanerne er indeholdt i de gennemgåede nødplaner.

18. Rigsrevisionen konstaterer, at Skatteministeriet mangler at implementere nødplaner for ét ud af de 9 it-systemer, som Rigsrevisionen undersøgte i beretningen. Derudover er nødplanen for et andet it-system kun delvist dækkende for de arbejdsprocesser, den skulle omfatte. Rigsrevisionen vil derfor fortsat følge ministeriets arbejde med at implementere nødplaner for disse it-systemer.

Koordinering af it-beredskabet

19. Statsrevisorerne fandt det kritisabelt, at Skatteministeriet ikke havde fastlagt, hvilken styrelse der havde ansvaret for at koordinere arbejdet med it-beredskabet for kritiske it-systemer på tværs af ministerområdet.

20. Rigsrevisionens opfølgning viser, at Udviklings- og Forenklingsstyrelsen er blevet tildelt det overordnede og koordinerende ansvar for it-beredskabet.

Skatteministeriet har oplyst, at ansvarsfordelingen vil blive implementeret i den kommende opdatering af ministeriets udvidede informationssikkerhedshåndbog. Ministeriet har oplyst, at opdateringen forventes afsluttet inden sommeren 2023.

21. Statsrevisorerne bemærkede også, at Skatteministeriet ikke havde sikret, at kravene til den maksimale reetableringstid og det maksimale datatab for de enkelte it-systemer kunne efterleves i en beredskabssituation. Ministeriet vidste dermed reelt ikke, hvornår ministeriets kritiske forretningsprocesser kunne være oppe at køre igen efter en beredskabssituation.

22. Det fremgik desuden af beretningen, at ministeriet ikke systematisk havde kortlagt afhængighederne mellem de it-systemer, der indgik i forretningsprocesserne for personskat, moms og selskabsskat.

23. Rigsrevisionens gennemgang viser, at Skatteministeriet i 2022 har indarbejdet spørgsmål i sin skabelon for risikovurdering, som afdækker maksimal reetableringstid og maksimalt datatab. Derudover har ministeriet udarbejdet en handlingsplan for it-beredskabet. Det fremgår af planen, at ministeriet i løbet af foråret 2023 vil kortlægge, om ministeriets behov i forhold til maksimal reetableringstid og maksimalt datatab svarer til den reetableringstid og det datatab, som faktisk kan accepteres i forbindelse med reetablering af de kritiske it-systemer. Ministeriet vil desuden som et led i sin risikovurdering kortlægge, om de pågældende it-systemer har samfundskritiske eller forretningskritiske systemafhængigheder.

Skatteministeriet har oplyst, at ministeriet på baggrund af kortlægningen vil vurdere, om der bør implementeres yderligere systemspecifikke foranstaltninger.

Maksimal reetableringstid

Maksimal reetableringstid er den tid, som det maksimalt må tage at reetablere it-systemet.

Maksimalt datatab

Maksimalt datatab er den maksimale tidsperiode, hvor der må være tab af data i it-systemet. Maksimalt datatab er dermed udtryk for den tid, man må gå tilbage for at finde den seneste brugbare backup.

24. Det fremgik også af beretningen, at Skatteministeriet hverken havde taget stilling til eller aftalt med leverandørerne, i hvilken rækkefølge ministeriets it-systemer skal reetableres, hvis alle eller flere it-systemer går ned samtidigt.

25. Rigsrevisionens gennemgang viser, at Skatteministeriet i oktober 2022 har udarbejdet en liste over den prioriterede rækkefølge for reetablering af kritiske it-systemer.

26. Rigsrevisionen konstaterer, at Skatteministeriet har fastlagt, hvem der har ansvaret for at koordinere arbejdet med it-beredskabet for kritiske forretningsprocesser på tværs af ministerområdet. Rigsrevisionen konstaterer også, at ministeriet har udarbejdet en liste over den prioriterede rækkefølge for reetablering af samfundskritiske it-systemer og kritisk infrastruktur.

Rigsrevisionen konstaterer, at Skatteministeriet har indarbejdet spørgsmål om maksimal reetableringstid og maksimalt datatab i sin skabelon for risikovurdering, og at ministeriet som et led i sin risikovurdering vil kortlægge afhængighederne mellem de forskellige it-systemer. Rigsrevisionen vil fortsat følge Skatteministeriets arbejde med at koordinere kravene til maksimal reetableringstid og maksimalt datatab samt koordinering vedrørende systemafhængigheder.

Birgitte Hansen

Bilag 1. Folketingets behandling af beretningen

Beretning (nr.), dato for Stats- revisorernes mødebehandling og minister- redegørelse(r)	Behandlet i udvalg	Teknisk gennem- gang ved Stats- revisorerne og Rigsrevisionen	Udvalgs- spørgsmål (nr.)	Indkaldt til samråd	Statsrevisorerne har holdt møde med ministeren	§ 20-spørgsmål
Skatteministeriets it-beredskab (nr. 20/2020) 17-09-2021 Minister- redegørelse: Skatteministeren: 11-11-2021	Finansudvalget: 23-09-2021 28-10-2021 Skatteudvalget: 14-10-2021					